

Sygn. akt III AUa 112/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Beata Górska
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska (spr.) SSA Romana Mrotek
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2016 r. w Szczecinie

sprawy D. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 listopada 2015 r. sygn. akt IV U 690/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II i dodatkowo ustala, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe D. T. za okres od 30 kwietnia 2010r. do 31 sierpnia 2010r. i od 13 stycznia 2011r. do 25 kwietnia 2011r. stanowiła zadeklarowana kwota nie niższa niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. na rzecz D. T. kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSA Urszula Iwanowska SSA Beata Górska SSA Romana Mrotek

III A Ua 112/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. stwierdził, że D. T. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu oraz wypadkowemu w okresie od 1 do 21 marca 2010 r. oraz od 30 kwietnia 2010 r. do 25 kwietnia 2011 r. i ustalił podstawy wymiaru składek za wskazane okresy.

W odwołaniu od powyższej decyzji D. T. wniósł o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu oraz wypadkowemu w okresach: od 1 do 21 marca 2010 r., od 30 kwietnia do 31 sierpnia 2010 r. oraz od 13 stycznia do 25 kwietnia 2011 r. i spełnia przesłanki do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w wysokości nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, a także naruszenie prawa materialnego, tj. art. 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędne uznanie, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w wysokości nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych powtarzając argumenty zawarte w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie ubezpieczonego i zasądził od niego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że D. T. prowadził działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nr (...) prowadzonej przez Wójta Gminy M. w okresie od 3 kwietnia 1991 r. do 26 kwietnia 2011 r., ponadto prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nr (...) prowadzonej przez Wójta Gminy M. w okresie od 20 kwietnia 1997 r. do 15 października 1999 r. Ubezpieczony nie zgłaszał zawieszania działalności gospodarczej. W wyniku kontroli podatkowej Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. stwierdził, że D. T. prowadził niezgłoszoną działalność gospodarczą w postaci wynajmu domków i przyczep kempingowych w miesiącach marzec-sierpień 2010 r. oraz styczeń-sierpień 2011 r. Oceniając zgromadzony materiał dowodowy Sąd Okręgowy wskazał, że ubezpieczony nie wykazał, że przed 1 marca 2010 r. nie prowadził faktycznie działalności gospodarczej, na powyższą okoliczność nie przytoczył żadnych dowodów. Zdaniem Sądu Okręgowego ubezpieczony faktycznie prowadził działalność gospodarczą o czym świadczy wydruk strony internetowej z 2014 r. o prowadzeniu sklepu spożywczego w S. ze wskazaniem wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nr (...). Podobnie o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej świadczy inny wydruk strony internetowej 2014 r., z którego wynika, że ubezpieczony ze swoją matką prowadzi działalność gospodarczą w postaci wynajmu pokoi gościnnych domków kempingowych oraz pola namiotowego. O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2012 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od tego wyroku złożył ubezpieczony zaskarżając go w całości.

Wyrokiem z dnia 16 czerwca 2015 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Koszalinie IV Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny wskazał, że wykonywanie działalności pozarolniczej (gospodarczej) w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. to rzeczywista działalność o cechach określonych w art. 2 ust. 1 Prawo działalności gospodarczej, czyli działalność zarobkowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Ocena, czy działalność gospodarcza jest wykonywana, należy więc przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero następnie do ich kwalifikacji prawnej. Takie samo znaczenie w sferze ustaleń faktycznych ma wpis w ewidencji działalności gospodarczej. Jednocześnie Sąd Apelacyjny podkreślił, że przedmiotem oceny winna być działalność gospodarcza zarejestrowana w okresie od 3 kwietnia 1991 r. do 26 kwietnia 2011 r. (prowadzenie pola namiotowego) i zobowiązał Sąd Okręgowy do ustalenia w organie rejestrowym Urzędzie Skarbowym oraz w drodze przesłuchania ubezpieczonego jaki jest zakres takiej działalności, jakie faktycznie czynniki składają się na prowadzenie pola namiotowego, czy

otrzymane przez Sąd Apelacyjny dokumenty z Urzędu Skarbowego w K. dotyczą tej właśnie działalności, czy wynajmu domków i przyczep kempingowych mieści się w zakresie działalności zarejestrowanej pod pozycją (...) (prowadzenie pola namiotowego od 3 kwietnia 1991 r. do 26 kwietnia 2011 r.) i czy działalność była zgłoszona do Urzędu Skarbowego. Sąd Apelacyjny zobowiązał również Sąd Okręgowy do wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy treścią pisma Urzędu Skarbowego, w którym wskazane zostało, że złożone dokumenty za lata 1997 i następne dotyczyły działalności gospodarczej – sklepu spożywczego, a Urząd wskazał nadto, że nie ma informacji o zawieszeniu lub ewentualnej likwidacji tej działalności. Podniósł, że z informacji uzyskanej od Wójta Gminy M. (pismo z dnia 5 czerwca 2012 r. akta rentowe plik) wynika zaś, że działalność w zakresie prowadzenia sklepu spożywczego zarejestrowana była w okresie od 20 kwietnia 1997 r. do 15 października 1999 r.

Wskazując na okresy, w których ubezpieczony sam zgłosił się do ubezpieczeń to jest:

- 1 marca 2010 r. do 21 marca 2010 r.

- 30 kwietnia 2010 r. do 31 sierpnia 2010 r.

- 13 stycznia 2011 r. do 25 kwietnia 2011 r.

a także, że decyzja organu rentowego obejmuje okresy:

- 1 marca 2010 r. do 21 marca 2010 r.,

- 30 kwietnia 2010 r. do 25 kwietnia 2011 r.

stwierdził, że sporny pozostaje jeden okres od 1 września 2010 r. do 12 stycznia 2011 r. oraz okres przed 1 marca 2010 r.

Nadto Sąd Apelacyjny wskazał, że w uzyskanych z Urzędu Skarbowego protokołach z kontroli (k. 57) nie ma żadnych zapisów z prowadzenia działalności gospodarczej:

- od 3 kwietnia 1991 r. do 26 kwietnia 2011 r. pole namiotowe,

- od 20 kwietnia 1997 r. do 15 października 1999 r. sklep spożywczy.

Dopiero ustalenie i porównanie tych faktów zdaniem Sądu Apelacyjnego da podstawy do rozstrzygnięcia czy decyzja organu rentowego jest prawidłowa, jak i pozwoli ocenić czy możliwe jest uiszczenie przez ubezpieczonego składki na ubezpieczenie w wysokości 30% minimalnego wynagrodzenia.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 26 listopada 2015 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że D. T., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach: od 1 marca 2010 r. do 21 marca 2010 r., od 30 kwietnia 2010 r. do 31 sierpnia 2010 r., od 13 stycznia 2011 r. do 25 kwietnia 2011 r., przy czym w okresie od 1 marca 2010 r. do 21 marca 2010 r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła zadeklarowana kwota, nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia (punkt 1), w pozostałym zakresie odwołanie oddalił (punkt 2) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. na rzecz D. T. kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą i drugą instancję (punkt 3).

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

D. T. zgłoszony był w Urzędzie Gminy M. pod poz. (...) od 1 czerwca 1991 r. do 26 kwietnia 2011 r., jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. Zgłoszenie powyższe nastąpiło 30 czerwca 1992 r., a jako przedmiot działalności ubezpieczonego wskazano prowadzenie pola namiotowego w S. przy ul. (...).

Następnie od 20 kwietnia 1997 r. do 15 października 1999 r. ubezpieczony zgłoszony był w ewidencji działalności gospodarczej Gminy M. z tytułu wykonywania działalności gospodarczej, której przedmiotem było prowadzenie sklepu spożywczego w S..

D. T. figuruje w bazie Drugiego Urzędu Skarbowego w K. jako podatnik prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Sklep (...) od 15 lipca 1997 r. Ubezpieczony nie zgłaszał w Urzędzie Skarbowym prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia pola namiotowego czy też wynajmu domków i przyczep kempingowych

W okresie od 4 kwietnia 1991 r. do 30 kwietnia 1991 r. ubezpieczony przyznany miał zasiłek dla bezrobotnych. Decyzją z dnia 11 czerwca 1991 r. Urząd Rejonowy w K. orzekł o utracie przez ubezpieczonego zasiłku z dniem 6 czerwca 1991 r. W dniu 19 maja 1995 r. ubezpieczony ponownie zarejestrował się jako bezrobotny. Decyzją z dnia 18 lipca 1995 r. Kierownik Rejonowego Urzędu Pracy w K. orzekł o utracie przez ubezpieczonego statusu osoby bezrobotnej z powodu podjęcia działalności gospodarczej.

W okresie do 30 września 1997 r. przez okres letni (wakacyjny) ubezpieczony w ramach zgłoszonej działalności gospodarczej prowadził sklep spożywczy.

W dniu 28 października 1999 r. ubezpieczony ponownie zarejestrował się jako osoba bezrobotna.

W zaświadczeniu o okresie ubezpieczenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą z dnia 28 października 1999 r., wydanym dla ubezpieczonego celem przedłożenia w Powiatowym Urzędzie Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że D. T. został objęty ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w następujących okresach:

- od 1 lipca 1992 r. do 31 sierpnia 1992 r.,
- od 1 lipca 1993 r. do 30 sierpnia 1993 r.,
- od 15 lipca 1997 r. do 30 września 1997 r.

W wyżej wymienionym zaświadczeniu zawarte zostało stwierdzenie, że zgodnie z oświadczeniem D. T. z dnia 14 października 1997 r. znajdującym się w aktach (...) działalność gospodarcza ubezpieczonego prowadzona była do 30 września 1997 r.

Decyzją Kierownika PUP w K. z 28 października 1999 r. ubezpieczony uznany został ponownie za osobę bezrobotną od 28 października 1999 r.

Ubezpieczony w dniu 29 czerwca 1999 r. ukończył studia zaoczne.

Rok przed ukończeniem studiów D. T. nigdzie nie pracował.

W okresie od 14 lutego 2000 r. do 30 czerwca 2000 r. ubezpieczony zatrudniony był na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Szkole Podstawowej w M.. W okresie od 15 sierpnia 2001 r. do 1 grudnia 2001 r. ubezpieczony zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Banku (...) Oddział w K., a z dniem 18 lutego 2002 r. uzyskał status bezrobotnego, który utracił 26 kwietnia 2006 r.

W ramach zgłoszonej działalności gospodarczej ubezpieczony w okresach od 1 marca 2010 r. do 21 marca 2010 r., od 30 kwietnia 2010 r. do 31 sierpnia 2010 r. oraz od 13 stycznia 2011 r. do 25 kwietnia 2011 r. prowadził pole namiotowe. W ramach tej działalności wynajmował miejsca pod namiot, a także, po postawieniu na tym polu domków letniskowych i przyczep kempingowych, prowadził działalność w zakresie wynajmowania tych domków i przyczep.

W okresie od 1 września 2010 r. do 12 stycznia 2011 r. ubezpieczony nie prowadził działalności gospodarczej.

W dniu 20 marca 2012 r. Drugi Urząd Skarbowy w K. przeprowadził kontrolę dot. D. T. w zakresie ustalenia istnienia obowiązku podatkowego w związku z prowadzeniem nie zgłoszonej do opodatkowania działalności gospodarczej. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. i od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. W wyniku przeprowadzonej kontroli Urząd Skarbowy ustalił, że ubezpieczony prowadził niezgłoszoną działalność gospodarczą w zakresie wynajmu domków i przyczep kempingowych w okresie od 1 marca 2010 r. do 21 marca 2010 r., od 30 kwietnia 2010 r. do 31 sierpnia 2010 r. i od 13 stycznia 2011 r. do 25 kwietnia 2011 r.

W toku postępowań kontrolnych nie zgromadzono żadnych dowodów potwierdzających prowadzenie przez ubezpieczonego działalności gospodarczej od 1 września 2010 r. do 12 stycznia 2011 r. ani w okresie od października 1997 r. do 1 marca 2010 r.

Po ustaleniu powyższego stanu faktycznego Sąd Okręgowy podkreślił, że dla oceny zasadności odwołania ubezpieczonego istotne było ustalenie czy w okresie od 1 września 2010 r. do 12 stycznia 2011 r. oraz przed 1 marca 2010 r. prowadził on działalność gospodarczą, a jeżeli tak to do kiedy.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące, przy czym ocena, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, należy do sfery ustaleń faktycznych, a istnienie wpisu w ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej jest traktowana jako prowadząca działalność.

Przy czym, sąd meriti miał na uwadze, że niekwestionowanym przez strony faktem jest, iż w spornych okresach ubezpieczony był zgłoszony do ewidencji osób prowadzących działalność gospodarczą.

Jednocześnie Sąd Okręgowy podniósł, że z ustalonego stanu faktycznego sprawy wynika, iż pomimo figurowania w rejestrze przedsiębiorców ubezpieczony działalność taką, jako osoba prowadząca pole namiotowe (w tym wynajem przyczep kempingowych i domków letniskowych), prowadził faktycznie w okresach letnich od 1 lipca 1992 r. do 31 sierpnia 1992 r. i od 1 lipca 1993 r. do 30 września 1997 r., a następnie od 1 marca 2010 r. Powyższe ustalenia sąd oparł na aktach Powiatowego Urzędu Pracy, z których wynika, że w 1991 r. ubezpieczony miał przyznany zasiłek dla bezrobotnych. Ponadto sąd meriti zwrócił uwagę, że wpis dotyczący działalności gospodarczej miał miejsce dopiero 30 czerwca 1992 r., ze wskazaniem daty rozpoczęcia działalności od 1 czerwca 1991 r. Nadto, wprowadzenie wykreślenia ubezpieczonego z rejestru osób prowadzących działalność gospodarczą nastąpiło 26 kwietnia 2011 r., jednakże w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczony w okresie od 1 września 2010 r. do 12 stycznia 2011 r. nie prowadził tej działalności.

Następnie Sąd Okręgowy wskazał, że w dołączonych do akt sprawy protokołach kontroli przeprowadzonej przez Urząd Skarbowy (k. 57) nie ma żadnych zapisów z prowadzenia przez ubezpieczonego działalności gospodarczej w latach od 1 września 2010 r. do 12 stycznia 2011 r., a organ ten przeprowadził szczegółową kontrolę celem wyegzekwowania przez ubezpieczonego należnego podatku. Również Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie wskazał żadnych przekonywujących dowodów na okoliczność wykonywania przez ubezpieczonego pracy w tym okresie, a z zeznań słuchanych przez sąd świadków wynika, że ubezpieczony nie zajmował się przypisywaną mu działalnością gospodarczą w tym okresie. W ocenie sądu meriti wskazywana przez organ rentowy reklama internetowa pola namiotowego i wynajmowania domków letniskowych i przyczep kempingowych w żaden sposób nie wskazuje, że ubezpieczony tę działalność w tym okresie wykonywał.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego w części dotyczącej ustaleń, że nie podlega on obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w okresie od 1 września 2010 r. do 12 stycznia 2011 r. zasługuje na uwzględnienie. Na uwzględnienie zasługiwało również żądanie ubezpieczonego dotyczące ustalenia, że w okresie od 1 marca 2010 r. do 21 marca 2010 r. podstawę wymiaru składek z tytułu ubezpieczenia stanowiła zadeklarowana kwota nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Sąd ustalił bowiem, że ubezpieczony przed faktycznym

rozpoczęciem działalności gospodarczej w dniu 1 marca 2010 r. poprzednią działalność zakończył w dniu 30 września 1997 r.

Następnie sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 18 a ust. 2 ustawy o systemie społecznych preferencyjna podstawa wymiaru składek ma zastosowanie do osób, które w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej nie prowadzili tej działalności. Z tych też względów na uwzględnienie zasługiwało żądanie ubezpieczonego dotyczące określenia podstawy wymiaru składek nie niższej niż 30% za okres od 1 marca 2010 r. do 21 marca 2010 r. Ze względu na to, że podjęcie kolejnej działalności w dniu 30 kwietnia 2010 r. i następnie w dniu 13 stycznia 2011 r. następowało po okresach krótszych niż 60 miesięcy przerwy w wykonywaniu tej działalności, żądanie ubezpieczonego w tym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu sąd ten orzekł na podstawie art. 98 i 100 k.p.c. w związku z § 2 i 11 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2012 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie w części, tj. co do pkt. 1 i 2 nie zgodził się D. T., który działając przez pełnomocnika, w wywiedzonej apelacji zarzucił mu:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędne uznanie, że ubezpieczony D. T. nie spełnia przesłanek do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe w wysokości nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę za okres prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 30 kwietnia 2010 r. do 31 sierpnia 2010 r. i od 13 stycznia 2011 r. do 25 kwietnia 2011 r.

W związku z powyższym apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, poprzez uznanie, że ubezpieczony D. T. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym oraz wypadkowemu w okresach: od 1 marca 2010 r. do 21 marca 2010 r., od 30 kwietnia 2010 r. do 31 sierpnia 2010 r. oraz od 13 stycznia 2011 r. do 25 kwietnia 2011 r. oraz, iż ubezpieczony spełnia przesłanki do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w wysokości nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę za wszystkie te okresy,

- zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

ewentualnie o

- przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że art. 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych został dodany z dniem 24 sierpnia 2005 r. ustawą z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 150, poz. 1248). Apelujący zwrócił uwagę, że zgodnie z uzasadnieniem projektu tej ustawy dodanie art. 18a miało na celu wprowadzenie preferencyjnych składek na ubezpieczenia społeczne dla osób, które po raz pierwszy podejmują działalność gospodarczą na własny rachunek. Opłacanie przez okres 24 miesięcy składki na ubezpieczenie społeczne od podstawy wymiaru wynoszącej 30% minimalnego wynagrodzenia miało bowiem służyć zmniejszeniu ryzyka związanego z podejmowaniem po raz pierwszy działalności gospodarczej, co pozwoliłoby na przeznaczenie tak zwolnionych środków na prowadzenie i rozwój działalności. Powyższe preferencje adresowane były do osób, które nie miały dotychczas stałych źródeł dochodów (stałej pracy), od których byłyby opłacane składki i które decydują się na podjęcie własnej działalności. Powyższa zmiana miała więc na celu zachętę do rozpoczęcia działalności i do przeznaczania zaoszczędzonych w ten sposób kwot na zakup maszyn bądź surowców

do produkcji. Z literalnego brzmienia tego przepisu wynika, że preferencyjna stawka obowiązuje przez pierwsze 24 miesiące kalendarzowe.

Dalej skarżący podniósł, że przepis ten nie wskazuje, iż działalność ma być prowadzona w sposób ciągły, skoro zatem okresy prowadzenia działalności gospodarczej przez ubezpieczonego mieszczą się w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od jej rozpoczęcia, to winien on uiszczać przez ten cały okres preferencyjną stawkę z tytułu ubezpieczenia.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego okazała się uzasadniona.

Aktualnie, po rozpoznaniu sprawy przez sąd pierwszej instancji i na skutek złożenia apelacji jedynie przez D. T., w sprawie niespornym jest, że skarżący prowadził działalność gospodarczą od 1 marca do 21 marca 2010 r., od 30 kwietnia do 31 sierpnia 2010 r. oraz od 13 stycznia do 25 kwietnia 2011 r. i za pierwszy okres tej działalności (od 1 do 21 marca 2010 r.) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła zadeklarowana kwota nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Natomiast apelujący kwestionuje ustalenie, że w pozostałych okresach tj. od 30 kwietnia do 31 sierpnia 2010 r. oraz od 13 stycznia do 25 kwietnia 2011 r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe winna stanowić zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

W ocenie sądu odwoławczego stanowisko skarżącego jest słuszne. Chociaż sąd pierwszej instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy, opierając go w całości na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, to jednak błędnie przyjął, że do aktualnie spornych okresów działalności gospodarczej ubezpieczonego nie ma zastosowania art. 18a ust. 1 ustawy systemowej.

Przepis ten stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Już tylko literalna wykładnia tego przepisów wskazuje, że dotyczy on rozpoczętej działalności gospodarczej i obejmuje 24 miesiące kalendarzowe bez względu na okoliczność czy działalność ta jest prowadzona w sposób ciągły czy przerywany. Zatem, skoro niespornym jest, że D. T. rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej z dniem 1 marca 2010 r. to okres, w którym obowiązywała go preferencyjna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu tej działalności zamykał się datą 29 lutego 2012 r. Dlatego również za okres działalności od 30 kwietnia do 31 sierpnia 2010 r. i od 13 stycznia do 25 kwietnia 2011 r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne D. T. stanowiła kwota zadeklarowana nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Słusznie skarżący podniósł, że również cel wprowadzenia tej regulacji przez ustawodawcę (źródło: Sejm RP IV kadencji nr druku: 3684 - <http://www.sejm.gov.pl>) potwierdza zasadność tego stanowiska. Uzasadniając wprowadzenie powyższej regulacji wskazano, że zmiana art. 18 polegająca na dodaniu ust. 8j przewiduje wprowadzenie preferencyjnych składek na ubezpieczenia społeczne dla osób, które po raz pierwszy podejmują działalność gospodarczą na własny rachunek. Będą one, przez okres 24 miesięcy, opłacać składki na ubezpieczenie społeczne od podstawy wymiaru wynoszącej 30% minimalnego wynagrodzenia. Takie rozwiązanie powinno zachęcić do rozpoczęcia działalności i do przeznaczania zaoszczędzonych w ten sposób kwot na zakup maszyn bądź surowców do produkcji. Preferencyjne składki na ubezpieczenia społeczne dla osób podejmujących po raz pierwszy działalność gospodarczą. Dalej uzasadniano, że proponowane preferencyjne zasady ustalania składek w okresie pierwszych 2 lat prowadzenia działalności gospodarczej są adresowane głównie do osób, które nie miały dotychczas stałych źródeł dochodów (stałej pracy), od których byłyby opłacane składki, i teraz decydują się na podjęcie własnej działalności. W efekcie wprowadzenia preferencji, polegającej na opłacaniu przez te osoby składek na ubezpieczenie społeczne od podstawy wymiaru wynoszącej 30% minimalnego wynagrodzenia, w okresie 24 miesięcy osoby te będą mogły przeznaczyć kwotę

- 9.663 zł (4.831,44 zł x 2 po zaokrągleniu) na inwestycje i środki obrotowe. Powinno to stanowić dodatkowy bodziec do rozpoczęcia działalności gospodarczej. Proponowane rozwiązanie zmniejszy ryzyko związane z podejmowaniem po raz pierwszy działalności gospodarczej i pozwoli na przeznaczenie tak zwolnionych środków na prowadzenie i rozwój działalności. Zwiększenie szans stabilności działalności powinno skutkować opłacaniem składek w pełnej wysokości po upływie pierwszych 2 lat.

Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia przedstawione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oraz argumentację prawną dotyczącą ustalenia okresów podlegania przez skarżącego ubezpieczeniom społecznym w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej.

Natomiast mając na uwadze powyższe, sąd odwoławczy - na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. - zmienił wyrok Sądu Okręgowego w zaskarżonej części uznając, że dla D. T. podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe również w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 30 kwietnia do 31 sierpnia 2010 r. oraz od 13 stycznia do 25 kwietnia 2011 r. stanowiła zadeklarowana kwota nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia (punkt 1).

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie, z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), przy czym Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Do celowych kosztów postępowania należy opłata od apelacji oraz koszt ustanowienia zastępstwa procesowego, który w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w postępowaniu przed sądem apelacyjnym wynosi 270 zł zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800). Zatem, skoro uwzględniono apelację ubezpieczonego uznać należało, że organ rentowy przegrał proces w całości, a wobec tego, zasądzono od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego wynagrodzenie pełnomocnika za drugą instancję w kwocie podanej powyżej wraz z opłatą od apelacji w kwocie 30 zł (punkt 2).

SSA Urszula Iwanowska SSA Beata Górka SSA Romana Mrotek